

Kwaliteitskaart Pestprotocol

Kaart 2.12	
Verantwoordelijke	Intern begeleider / Antipestcoördinator
Geëvalueerd	16 februari 2023

Doel
Door dit pestprotocol maakt basisschool De Pölle de regels en afspraken duidelijk en kunnen leerlingen en volwassenen elkaar hierop aanspreken, wanneer er zich ongewenste situaties voordoen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Werkwijze

Motto
Doe niets bij een ander, wat je zelf ook niet prettig zou vinden!

Pesten wordt omschreven als langdurig lichamelijke en/of psychisch geweld van één persoon of groep tegen een enkeling die niet in staat is om zich te verweren. Het gaat niet om een incident, iets wat bij plagen meestal wel het geval is. Er is geen sprake van gelijkwaardigheid. Pesten is een ongelijke machtsstrijd. Er is altijd dezelfde winnaar en verliezer. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Soorten pesterijen zijn:

- Verbale pesterijen: Opmerkingen maken over iemand, schelden over uiterlijk, naam, familie of gewoonte. Ook valt hieronder het uiten van bedreigingen.
- Fysiek geweld: Slaan, schoppen, knijpen e.d. Iemand buiten school opwachten.
- Indirecte pesterijen: Het buitensluiten van iemand of over roddelen. Iemand voortdurend ergens de schuld van geven. Iemand's spullen afpakken.

Oorzaken van pesten of gepest worden kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Sociaal-emotionele problemen
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Voorwaarden
Pesten komt helaas op iedere school voor. Het is een probleem dat de teamleden van basisschool De Pölle onder ogen zien en op school serieus aan willen pakken. Daar zijn enkele voorwaarden aan verbonden:

1. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwiigende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

2. De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt dit onderwerp regelmatig met de leerlingen besproken, aan de hand van onze Kanjerregels.
3. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dit signaleren en duidelijk stelling nemen, met behulp van dit protocol.
4. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak.
5. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert voor een van de betrokken partijen, dan is de inschakeling van een ander persoon nodig. Die kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Preventie pestgedrag

Op basisschool De Pölle is de leerkracht het eerste aanspreekpunt. Daarnaast is er op school een vertrouwenspersoon: Eline Wendels. Door middel van een brievenbus, tegenover de lerarenkamer, kunnen de leerlingen contact met haar zoeken als ze met een probleem zitten. De Pölle stelt gedurende het schooljaar systematisch de Kanjerregels (gedragsregels) voor de leerlingen aan de orde. Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is namelijk het afspreken van regels. Ook in de Bijbelverhalen laat De Pölle zien hoe je met elkaar omgaat. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde.

Kanjerregels voor de leerlingen:

1. We vertrouwen elkaar.
2. We helpen elkaar.
3. Niemand speelt de baas.
4. Niemand lacht uit.
5. Niemand blijft zielig.
6. We werken samen.
7. We hebben plezier.
8. We doen mee.

De ander is als mens net zo belangrijk als ik.

9. Ik ben belangrijk voor de groep en zal meewerken aan een goede sfeer op school.
10. Ik zorg ervoor dat iedereen er bij hoort en mee mag doen.
11. Ik praat netjes tegen de ander en scheld hem of haar niet uit.
12. Ik praat goed over de ander, aan roddelen doe ik niet mee.
13. Iedereen heeft wel eens ruzie. Ik doe mijn best om de ruzie uit te praten.
14. We lachen met elkaar en niet om elkaar.
15. Ik doe de ander geen pijn en kom niet aan een ander kind als de ander dat niet wil.
16. Als ik zie dat iemand erg wordt gepest, of als ik zelf erg word gepest, vertel ik dat aan de meester of juf (dat is geen klikken).
17. Ik ga netjes om met de spullen van de school en ben zuinig op de spullen van anderen

Toevoeging

Leerlingen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, en dit zijn de zogenaamde groepsregels. Zowel de Kanjerregels voor de leerlingen als de groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen. Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de

omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Ook voor leerkrachten heeft De Pölle gedragsregels opgesteld:

1. We realiseren ons dat we gezag hebben gekregen van God over de ander en gaan daar zorgvuldig mee om.
2. We geven de ander geen seksueel getinte aandacht.
3. We discrimineren niet. Dit betekent dat we de ander op geen enkele manier achterstellen of een voorkeursbehandeling geven. Ook geven we geen uiting aan racistische opvattingen.
4. We spreken de ander niet aan op uiterlijke of seksuele geaardheid.
5. We gaan integer om met de ander. Dus vallen we iemand niet lastig (fysiek of psychisch), bedreigen of negeren niemand.
6. We gaan zorgvuldig om met eigendommen van de ander.
7. Ieders mening is belangrijk. We hebben daar respect voor.
8. We zijn geïnteresseerd in het privéleven van de ander, maar respecteren eventuele terughoudendheid daarin.
9. We houden ons aan deze gedragsregels en we zien er op toe, dat deze regels ook door anderen worden gehandhaafd.

Aanpak van pestgedrag

Soms heeft de leerkracht het idee, dat er sprake is van onderhuids pesten. In dit geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

Om dit pestprotocol goed te laten functioneren, werkt De Pölle met een logboek. Dat wil zeggen dat er zoveel mogelijk gegevens worden genoteerd als er sprake is van pestgedrag met o.a. als doel om de tussenkomst van school te structureren en om later terug te kunnen halen wat er precies is gebeurd. Daarnaast is het van belang in de communicatie naar de ouders toe. Dit logboek wordt in ParnasSys ingevuld voor de pester. Voor de gepeste leerling wordt er een notitie gemaakt in de leerlingenmap. Bij iedere melding in het logboek omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in het logboek worden de ouders op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Stappen

Wanneer leerlingen elkaar pesten proberen zij en school:

- Stap 1: Er eerst zelf (en samen) uit zien te komen.
- Stap 2: Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.
- Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. De leerkracht adviseert de leerling met klem, dat hij er thuis over moet praten. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties. (zie bij consequenties).

- Stap 4: Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Consequenties/straffen:

Als stap 1 tot en met 4 geen positief resultaat hebben opgeleverd, gaat de leerkracht in fases de pester bestraffen. De leerkracht neemt duidelijk stelling in vóór de gepeste leerling. De straf is opgebouwd in 4 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en/of geen verbetering toont. Zijn alle aangegeven punten binnen een fase aan de orde geweest, gaat de leerkracht naar de volgende fase. De volgorde mag door de leerkracht worden bepaald.

Fase 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor één periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.
- De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het logboek en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de jeugdverpleegkundige of schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- In extreme gevallen kan een leerling worden geschorst of verwijderd na overleg met het bevoegd gezag.

Tips en adviezen voor de leerkrachten:

Begeleiding van de gepeste leerling:

1. Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
2. Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
3. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
4. Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
5. De gepeste leerling in laten zien waarom een kind pest.
6. Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil.
7. Sterke kanten van de leerling benadrukken.
8. Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
9. Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Begeleiding van de pester:

1. Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
2. Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste. Excuses aan laten bieden.
3. In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
4. Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als de leerling wel pest en belonen (schouderklopje) als de leerling zich aan de regels houdt.
5. De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
6. Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen.
7. Inleven in de leerling; wat is de oorzaak van het pesten?
8. Zoeken van een sport of club; waar de leerling kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
9. Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Informatie ouders/verzorgers

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Tips en adviezen voor ouders

Begeleiding van gepeste kinderen:

1. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
2. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
3. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
4. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
5. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
6. Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van pesters:

1. Neem het probleem van uw kind serieus.
2. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
3. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
4. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
5. Besteed extra aandacht aan uw kind.
6. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
7. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
8. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Registratie in ParnasSys

ParnasSys wordt gebruikt wanneer er een logboek voor de pester wordt bijgehouden. Bij iedere melding in het logboek omschrijft de leerkracht 'de toedracht'.

Overig

-